

รธน. มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง
พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๐

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะ ป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากอาคาร จำเป็นที่รัฐต้องจำกัดสิทธิของประชาชนด้วยการควบคุมอาคารให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญญัติถ้อยคำว่า “หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง” มีลักษณะเป็นการขยายหลักเกณฑ์การควบคุมอาคารให้กว้างยิ่งขึ้น โดยต้องเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มิได้ให้ดุลพินิจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นให้สามารถใช้อำนาจได้อย่างไม่มีขอบเขตโดยไม่จำกัดบัญญัติกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวกับการควบคุมอาคารไว้ในกฎหมายนี้ แม้บทบัญญัติมาตรา ๔๐ จะจำกัดสิทธิเสรีภาพของเจ้าของอาคารในการก่อสร้างอาคารอยู่บ้าง แต่เมื่อชั่งน้ำหนักแล้วประโยชน์สาธารณะย่อมมีน้ำหนักมากกว่า เป็นบทบัญญัติที่มีความชัดเจนแน่นอน ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

แม้บทบัญญัติตามมาตรา ๔๐ ดังกล่าวส่งผลให้ผู้ฝ่าฝืนต้องรับผิดชอบทางอาญาตามมาตรา ๖๗ แต่ก็มีสถานะเป็นกฎหมายปกครอง ซึ่งเป็นการบัญญัติกฎหมายไว้โดยชัดแจ้งแล้วว่าให้นำกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับกับการควบคุมอาคาร โดยกำหนดโทษทางอาญากรณีฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ไม่ขัดต่อหลักสิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกลงโทษทางอาญาตามหลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

ย่อโดย นายวิสนกร วงศ์ซารี
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายชัยธร หัตถกรรม
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

นายอรรถวุฒิ รัตนสุภา
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

ว่าที่เรื่อตรี ดิเรก สุขสว่าง
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

นางสาวร่มปรางค์ สวมประคำ
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ